

УДК 687.01:687.1

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/82-1-24>

Людмила ДИХНИЧ,
orcid.org/0000-0003-1778-7551

професор,
завідувач кафедри фешн і шоу-бізнесу
Київського національного університету культури і мистецтв
(Київ, Україна) dl5020640@gmail.com

ВИСТАВКА «VOGUE: INVENTING THE RUNWAY»: ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ ПОКАЗІВ ЗА АРХІВАМИ ВИДАННЯ (ЛОНДОН, 2024)

Стаття присвячена аналізу першої в історії моди виставки «Vogue: Inventing the Runway» в лондонській галереї Lightroom (13 листопада 2024 – 26 квітня 2025 р.). Виставка є джерелом дослідження історії модних показів за архівами журналу Vogue, починаючи від 1892 року та представляє творчість більше ніж 60-ти дизайнерів, серед яких Alexander McQueen, Balenciaga, Burberry, Chanel, Chloé, Christian Dior, Dolce & Gabbana, Gucci, Louis Vuitton, Maison Margiela, Marc Jacobs і Vivienne Westwood та інші.

З'ясовано, що концепція виставки спирається на принцип всебічного залучення глядачів до найзначніших подій моди, творчості дизайнерів, ознайомлення з обкладинками, репортажами, фотоматеріалами журналу Vogue. Завдяки спільному проєкту журналу Vogue з лондонським виставковим простором Lightroom відвідувач і та дослідники моди мають максимальну доступність до архівних матеріалів з історії показів від невеличких салонів середини XIX ст. до масштабних показів сучасних модних будинків. У статті використано фотоматеріал за результатами перегляду виставки та з архіву автора дослідження.

Мета статті: проаналізувати змістовні та візуальні складові презентації історії модних показів виставкового проєкту «Vogue: inventing the runway» (Лондон 2024) на основі архівів видання.

Для досягнення поставлених цілей було застосовано методи аналізу, синтезу, хронології; методи образно-стилістичного та формального аналізу було використано при описі моделей одягу на показах сучасних дизайнерів.

Наукова новизна полягає в тому, що вперше до наукового аналізу залучено виставковий проєкт з циклом тематичних розділів, які поєднують великий архів моди Vogue, оригінальну анімацію, супровід фешн-аналітиків, а також класичної та поп-музики під час демонстрації цифрових інсталяцій.

Практична значимість полягає у можливості використання результатів дослідження у презентаційних практиках дизайну одягу та у змісті навчальних курсів з історії дизайну та моди.

Ключові слова: дизайн одягу, виставковий проєкт, цифрова інсталяція, фотографія, презентаційні практики, показ моди.

Ludmila DIKHNICH,
orcid.org/0000-0003-1778-7551

Professor,
Head of the Department of Fashion and Show Business
Kyiv National University of Culture and Arts
(Kyiv, Ukraine) dl5020640@gmail.com

THE EXHIBITION “VOGUE: INVENTING THE RUNWAY”: A STUDY OF THE HISTORY OF SHOWS FROM THE ARCHIVES OF THE PUBLICATION (LONDON, 2024)

The article is devoted to the analysis of the first ever fashion exhibition ‘Vogue: Inventing the Runway’ at the Lightroom Gallery in London (13 November 2024 – 26 April 2025). The exhibition is a source of research into the history of fashion shows based on the archives of Vogue magazine, dating back to 1892, and presents the work of more than 60 designers, including Alexander McQueen, Balenciaga, Burberry, Chanel, Chloé, Christian Dior, Dolce & Gabbana, Gucci, Louis Vuitton, Maison Margiela, Marc Jacobs and Vivienne Westwood, among others.

The concept of the exhibition is based on the principle of comprehensive involvement of viewers in the most significant fashion events, the work of designers, and the covers, reports, and photographs of Vogue magazine. Thanks to the joint project of Vogue magazine and the London exhibition space Lightroom, visitors and fashion researchers have maximum access to archival materials on the history of shows from small salons in the mid-nineteenth century to large-scale shows of modern fashion houses. The article uses photographs based on the results of the exhibition and from the author's archive.

The purpose of the article is to analyse the content and visual components of the presentation of the history of fashion shows of the exhibition project ‘Vogue: inventing the runway’ (London 2024) based on the archives of the publication.

To achieve these goals, the methods of analysis, synthesis, and chronology were applied; the methods of figurative, stylistic, and formal analysis were used to describe the clothing models at the shows of contemporary designers.

The scientific novelty is that for the first time, an exhibition project with a series of thematic sections combining an extensive Vogue fashion archive, original animation, analytical support from fashion analysts, as well as classical and pop music during the demonstration of digital installations, was involved in scientific analysis.

The practical significance of the research lies in the possibility of using the results of the study in the presentation practices of fashion design and in the content of courses on the history of design and fashion.

Key words: *fashion design, exhibition project, digital installation, photography, presentation practices, fashion show.*

Вступ. Наукова, навчальна і науково-популярна література з історії моди і дизайну представлена в бібліотеках, історичних архівах та сучасних торговельних мережах у незліченній кількості. Утім, така важлива сторона, як презентація, модний показ дизайнерської інновації, – набуває своєї актуальності і висвітлення лише зараз. Першу в історії моди виставку «Vogue: Inventing the Runway» можна побачити в лондонському просторі галереї Lightroom у період з 13 листопада 2024 р. до 26 квітня 2025 року.

Виставковий проєкт створений у співпраці між журналом Vogue і масштабним лондонським виставковим простором Lightroom. Його концепція передбачає демонстрування в облаштованих локаціях 50-хвилинного документального фільму або цифрової інсталяції, яка охоплює багато подій моди і дає можливість глядачу зануритися у сутність найбільш пам'ятних заходів. Інсталяція розкриває історію дизайну одягу, творчості дизайнерів, історію подіуму, самого журналу Vogue та репортажів про моду. Нехронологічна організація простору, розділена на розділи за такими темами, як «Аудиторія», «Порушники» та ін., сприймається в єдності і розроблена так, що відвідувач можете увійти будь-якої миті, і візуальний ряд все одно матиме сенс.

Аналіз попередніх досліджень. У науковій літературі проблематика історії модних показів досліджується взаємодії дизайну одягу, маркетингу, медійної культовості моделей і дизайнерів. Дослідник С. Мендес (Франція) зосереджує свою увагу на вивченні різних локацій показів моди, від мінімалістичної інсталяції до монументального дизайну декорацій, сценографії, які, на його думку, тепер займають центральне місце в граматиці модних комунікацій (2019). Він стверджує, що стратегічний вибір обстановки, простору та декорації, який часто використовується для символізації потужності бренду чи підтвердження його ДНК, є невід'ємною частиною просування дизайнерської моди. Сьогоднішнє подіумне шоу не просто представляє колекцію одягу на фоні декорацій; воно використовує сценографію більш інструментально як обстановку для брендів і

впливових людей у цифровому середовищі, щоб фіксувати образи моди для підписників онлайн-соцмереж (Mendes S., 2019).

Італійські вчені В. Пінчера та Д. Ріналло реконструюють історію модних показів і підкреслюють вирішальну роль процесу медіатизації в перетворенні подій показу на ікони ринку. На їх думку, зі зміною медіа та технологій відтворення зображень змінювалися й модні покази, створюючи іншу основу для їх культовості. Протягом тривалої історії мета розповсюдження рекламних зображень модних колекцій мала бути збалансована з необхідністю захисту прав інтелектуальної власності. Щодо прет-а-порте перевагою медіависвітлення стала компенсація ризиків імітації та підробок. Дослідження авторів висвітлює шляхи підтримки культовості модних брендів: розглядаючи як історичний процес, іконічність елементів ринку зростає, розвивається і, якщо її не підтримувати належним чином, може зруйнуватися (Pinchera V., Rinaldo D., 2021).

Значний інтерес при вивченні еволюції модних показів представляють праці Л. Тертуліано «Розмаїття на подіумі: зберігання та трансформаційний вплив культурних показів у глобалізованому світі» (2024), П. Стрьомберга «Індустріальний шик: покази мод у готових просторах» (2019), П. Санмигуель, А. Рус-Навас, Т. Садаба «Покази мод: видатне шоу Balmain» (2023) та ін. Отже, як бачимо, дослідження еволюції показів моди цікавить авторів з точки зору не лише презентації модних інновацій дизайнера, а й активного впливу на споживача з метою утримання інтересу до демонстрованих зразків. Дана проблематика потребує розширення теоретичних і практичних засад, що допоможе вдосконалити інформаційну базу історії моделінгу та історії моди.

Мета роботи – проаналізувати змістовні та візуальні складові презентації історії модних показів виставкового проєкту «Vogue: inventing the runway» (Лондон 2024) на основі архівів видання.

Результати та обговорення. Виставковий простір «Vogue: Inventing the Runway» справляє враження залаштунків показу мод. Ряд освітлених дзеркал і туалетних столиків, усіяних макіяжем,

уздовж стіни. Смужки стрічки відображають підлогу, позначаючи місця для очікування виходу моделей. Перш ніж відвідувачі увійдуть в основний простір Lightroom, масивну локацію з проєкціями на всіх стінах і підлозі, їх зустрічає намальований від руки плакат з написом: «Моделі, будьте собою!». Виставковий простір розділений на розділи, які називаються «На місці», «Аудиторія», «За зачиненими дверима» та інші. Кожен розділ містить короткі візуальні інсталяції з розповіддю дизайнерів, висвітлює дивовижний світ подіуму та персонажів, які функціонують у ньому. Поєднання кадрів за лаштунками та подіуму спроектоване на стіни зали заввишки 12 метрів, переносить глядачів в епіцентр історії моди. «Це можливість залучити людей до досвіду», – сказав під час відкриття шоу Чіома Наді, керівник редакційного контенту британського Vogue (Dolan L. (2024).

Проект глибоко занурює в історію подіумних показів. Від невеличких кутюрних салонів початку ХХ століття до незабутніх великих подій сьогодення, виставка проводить глядача через та епохи, спираючись на великі архіви Vogue, починаючи з його першої публікації в 1892 році. Виставка пронизує найвідоміші моменти історії подіуму. Витоки модного показу можна простежити від Чарльза Фредеріка Ворта, який був першим, хто представив свої моделі одягу на живих моделях-демонстраторах наприкінці ХІХ століття, та Поля Пуаре, який експериментував з певними театральними елементами. Після Другої світової війни мода перемістилася з салонів у реальний світ завдяки New Look Крістіана Діора, який одразу став успішним. «Мода є чудовою темою для захоплюючої виставки через поєднання медіа – від ілюстрації та архіву до відео та фотографії», – говорить Девід Сабель, виконавчий продюсер Lightroom (Shoaib M., 2024).

Темпи висвітлення журналу прискорилися в 1960-х, моделі стали відомими іменами в 1990-х, а Інтернет запрошував публіку у світ моди у 2000-х років. Напрямки показів перейшли від салонів дизайнерів до історичних місць, як-от Велика китайська стіна (яку Карл Лагерфельд використовував як подіум для Fendi у 2007 році), важливі ринки, як Мумбаї (Dior) і Ріо (Louis Vuitton), або вистави (як Мартін Роуз шоу в Камдені або шоу Кербі Жан-Реймонда Паєра Мосса в Брукліні). «Еволюція показів та перетин між зустріччю великого масштабу культурного моменту та створенням справжнього видатного показу – я думаю, ви бачите, як це розвивалося», – каже Лаура Інгам, заступник директора глобальної мережі моди Vogue (Shoaib M., 2024).

«Навіть з усіма живими трансляціями та доступом до моди через журнали та засоби масової інформації, скільки людей насправді можуть відвідати покази? Це дуже мала кількість. Ось чим ми хотіли поділитися. Перегляд усіх цих дослідницьких матеріалів і всіх архівів дійсно дозволив нам залучитися та знайти театральність, багаточуттєвий досвід цих показів за лаштунками, і можливість подати це таким чином, щоб працювали на виставці», – говорить Девід Сабель, виконавчий продюсер Lightroom (Shoaib M., 2024).

В цілому на виставці представлена творчість більше ніж 60-ти дизайнерів, серед них Alexander McQueen, Balenciaga, Burberry, Chanel, Chloé, Christian Dior, Dolce & Gabbana, Gucci, Louis Vuitton, Maison Margiela, Marc Jacobs і Vivienne Westwood та інші. Над виставкою працювали півтора року.

Розділ «Історія та видовище» розкриває вражаючі фрагменти різних показів, зокрема, містить частину про Карла Лагерфельда для Chanel, чий подіуми, включаючи супермаркети, аеропорти та

Рис. 1. Сторінки спеціального випуску «Vogue: Inventing the Runway»: зліва – Г. Шанель з манекенницями під час показу 1932 р., Париж; справа – показ Louis Vuitton, Couture осінь 2013, Paris Fashion Week. З архіву Л. Дихнич: Vogue: Inventing the Runway, 2024

казино, були перетворені на гіперреальні демонстрації моделей одягу.

Розділ «Порушники» дає можливість глибоко зануритися в образи, особистості і персонажі, які змінили обличчя моди. Вів'єн Вествуд була однією з «абсолютних порушниць правил» моди, Олександр Макквін у буквальному й переносному сенсі «перевертав» уявлення про показ і дизайн на своїх презентаціях. Шоу Аззадіна Алайя могло розпочатися на дві години запізнення, але ніхто не скаржився, бо знали, що варто почекати. Цифрові інсталяції супроводжувала музика, від Й.С. Баха до сучасних композицій, і посилювала видовище.

Рис. 2. Цифрова інсталяція CHANEL, Couture весна-літо 2018 (Forge K., 2024)

Рис. 3. Виставка Vogue у Lightroom розповідає про історію подіуму, використовуючи кадри за лаштунками та подіуму, щоб занурити аудиторію в найзначніші події через цифрову демонстрацію на поверхнях стін і підлоги (Dolan L., 2024)

Концепція проведення виставки передбачала показ історичних колекцій учасників-експонентів виставки, серед яких Alexander McQueen, Hussein Chalayan, Tom Ford, Chanel, Jacquemus, Balenciaga. Колекції були спроектовані на 12-метрових стінах виставкового простору, нижче подаємо їх опис.

Alexander McQueen: «Весна-літо 1999». Тринадцяте шоу Олександра МакКуїна, яке відбулося

на складі Gatliff Warehouse, в автобусному депо поблизу лондонського вокзалу «Вікторія», було натхненне творчістю учасників руху «Мистецтва і ремесла», а також характерними для творчості дизайнера нетиповими джерелами натхнення, такими як протези кінцівок, розроблені в лікарні Королеви Марії під час другої світової війни. Паралімпійська спортсменка Еймі Маллінз відкрила шоу в парі протезів із дерева, які нагадують різьблені роботи скульптора Грінлінга Гіббонса XVII ст., а Шалом Харлоу відкрила показ фінальним виходом, який досі залишається в пам'яті редакторів: ступивши на обертовий диск у білій сукні-трапеції, модель стояла на місці, а два роботи, привезені з заводу з виробництва автомобілів, агресивно облили її чорною та зеленою фарбами (рис. 4). Пізніше Макквін заявив, що виставу надихнув фільм Ребекки Горн «Високий місяць» (1991) і розповів ArtReview, що на програмування робіт знадобився цілий тиждень – і все ж він утримався від того, щоб давати Харлоу будь-які вказівки щодо того, як реагувати на них уночі. «У нас з Олександром не було жодної розмови, безпосередньо пов'язаної з цим твором і створенням цього моменту в рамках цього шоу», – згадувала вона перед відкриттям його ретроспективи «Дика краса». «Мені подобається думати, що він хотів якомога менше втручатися і дозволити мені отримати максимально справжній, спонтанний досвід» (Maitland H., 2024).

Хусейн Чалаян (Hussein Chalayan), осінь/зима 2000 року. Колекція створена на основі подій з життя родини британсько-кіпрського дизайнера. Він розповідав про ці події: «Моя сім'я пережила переміщення – їм довелося покинути свої домівки. І тоді я захотів дослідити цю ідею про те, як ви захищаєте свої речі, як ви можете їх нести, якщо ви йдете». Для показу колекції осінь-зима 2000 р. це дослідження прийняло форму показу в Sadler's Wells в лондонському Іслінгтоні. Сцена театру була переоблаштована так, що нагадувала вітальню з меблями, по якій ходили моделі у вільних сукнях, спідницях із воланами, тренчах (рис. 5). «Фінал Чалаяна був досить приголомшливим», – написала тоді Плам Сайкс в огляді Vogue. «Чотири моделі в шикарних сірих сукнях прямого крою підійшли до стільців, зняли чохла і буквально одягли їх. Чохли на стільці стали ідеальною версією змін, які вони вже носили. Остання модель зайшла всередину столу, підняла його, і він перетворився на дерев'яну спідницю (справжній модний інсайдер пам'ятає, що на випускному шоу Чалаяна теж була дерев'яна спідниця). Нарешті стільці склали у валізи, які винесли зі сцени;

Рис. 4. Alexander McQueen, осінь-зима 1999

Рис. 5. Hussein Chalayan, осінь-зима, 2000. Maitland H., 2024

екран телевізора зник; і ми залишилися дивитися на порожню кімнату. Якщо це звучить як магія, то це тому, що так і було» (Maitland H., 2024).

Том Форд, весна/літо 2011. Дебютувавши зі своєю першою колекцією жіночого одягу за шість років, Том Форд повстав проти посередності та одноманітності модних показів (рис. 6). Для свого показу він створив концепцію, яку реалізував у своєму магазині на Медісон-авеню в Нью Йорку, вирішивши відмовитися від моделей-демонстраторів з типовими параметрами. «Мені хотілося задіяти моделі різного віку, різних типів фігури, різних типажів і різних особистостей», – розповідав він після показу, фотографії якого були заборонені. «Я буквально розробив цей одяг для тих жінок – зняв їхні мірки, подумав про них, подумав про те, що вони носять» (Maitland H., 2024). Бейонсе Ноулз тоді одягла сріблясту жакардову сукню, а Форд розповів про її чергу на подіумі для сотні присутніх редакторів (Anderson S., 2010).

Chanel, осінь/зима 2017. Карл Лагерфельд створював масштабні локації в Grand Palais, представляючи колекції Chanel. У дослідженні історії показів Vogue згадує № 5 Launch Pad для показу колекції осінь-зима 2017 року, де 35-метрова ракета «запущена» до стелі Пале в стилі модерн під час виконання композиції «Rocketman» Елтона Джона (рис. 7). «Це було те, що я придумав кілька місяців тому – і раптом усі це роблять», – сказав прозорливий дизайнер перед презентацією 7 березня, яка відбулася лише через кілька тижнів після того, як NASA оголосило про відкриття трьох планет, що обертаються навколо Trappist-1b, на яких потенційно може бути життя. Що стосується одягу: там були космічні ковдри та коміри для астронавтів, сонячні твіди та ракетні мініаудіери... Пізніше Лагерфельд заявив, що на дизайн

його надихнув французький астронавт Томас Песке, який регулярно відправляв повідомлення з Міжнародної космічної станції протягом місяців, що передували показу (Maitland H., 2024).

Jacquetus. Весна-літо 2020. Лавандове плато Валансоль, що розквітає в Провансі влітку лише на місяць і простягаються за обрій, стало ідеальним місцем для дизайнера Саймона Порте Жакмюса, який провів свій показ сезону весна/літо 2020 на 10-ту річницю бренду, вперше включивши до колекції чоловічий і жіночий одяг (рис. 8). Цей показ став однією з колоритних цифрових інсталяцій виставки. «З цього подіуму деякі люди пам'ятають лише лавандовий колір», – пояснював дизайнер, повертаючись до фантастичної сцени, де його згуртована команда тестувала високі танкетки взуття для показу колекції на крутому схилі подіуму. «Інші побачать схожість із картиною Хокні. Я хочу, щоб усі розуміли мою роботу». Картини Хокні, а також Поля Сезанна та Жана Лурса стали відправною точкою для колекції під назвою Le Coup de Soleil або The Sunburn (Hobbs J., 2019).

Balenciaga, осінь/зима 2020. Креативний директор модного будинку Демна Гвасалія запросив відвідувачів у комплекс студії Люка Бессона Cité du Cinema в передмісті Сен-Дені (Франція) для представлення колекції осінь-зима 2020 року. Для цього він побудував подіум, де перші ряди були занурені у воду, а моделі бризкали на редакторів, коли вони йшли подіумом у черевиках Веллінгтона та спорядженні для підводного плавання, при цьому світлодіодна стеля зображувала кружляючі зображення наближення кліматичної катастрофи. «Знайти дорогу до наших місць у Balenciaga сьогодні вранці було небезпечною справою», – написала британський Vogue Сара Харріс у повідомленні після показу. «Було непроглядно темно, були східці для навігації, і все, що ми могли розгле-

діти як подіум, – це величезна водойма, яка набувала загрозливого чорнильно-чорного відтінку в темряві... Лунала нестерпна музика, спалахнуло світло і хмари графіки швидко рухалася над головою. Ця цифрова метеорологічна система змінилася від стрімких хмар до вражаючого дзюрчання шпаків, апокаліптичної бурі до вогняного заходу» (Maitland H., 2024). Що стосується одягу – було представлено футбольну форму, взуття у стилі FiveFingers і неоготичні костюми з класичними елементами.

Рис. 6. Том Форд, весна/літо 2011.
Фото з архіву Л. Дихнич

Рис. 7. Chanel. Осінь-зима 2017.
(Maitland H., 2024)

Фільм-інсталяція завершується дебютом Фаррелла для Louis Vuitton, який транслювався в пря-

мому ефірі, привертаючи увагу з усіх куточків земної кулі – справжнє відображення культурного впливу моди. «Тепер ми всі запрошені» – йдеться в тестовому супроводі. Спостерігаючи за найкращими моментами моди на подіумі та за лаштунками показів, відвідувачі справді відчувають себе причетними до них.

Рис. 8. Jacquemus. Весна 2020 (Dolan L., 2024)

Рис. 9. Balenciaga. Осінь 2020. (Maitland H., 2024).

Висновки. Проаналізовано зміст тематичних розділів виставкового простору «Історія та видовище», «Порушники». Розкрито творчі ідеї показів колекцій учасників-експонентів виставки Alexander McQueen, Hussein Chalayan, Tom Ford, Chanel, Jacquemus, Balenciaga. З'ясовано, що центральною ідеєю спільного проєкту журналу Vogue з лондонським виставковим простором Lightroom є максимальна доступність для глядачів найважливіших подій розвитку історії показів від невеличких салонів середини XIX ст. до масштабних презентацій сучасних модних будинків. В подальших публікаціях автора буде продовжено дослідження модних показів із залученням цифрових технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Anderson S. Fashion news: See Beyoncé wearing Tom Ford, 2010. URL: <https://fashionmagazine.com/style/fashion-news-see-beyonce-wearing-tom-ford-the-new-style-set-and-wallis-simpsons-jewellery-goes-on-the-block/>
2. Dolan L. How a humble strip of walkway changed fashion forever, 2024. URL: <https://edition.cnn.com/2024/11/19/style/inventing-the-runway-catwalk-history/index.html>
3. Eine immersive Vogue-Ausstellung ist in London gelandet. URL: <https://secretldn.com/de/immersive-vogue-ausstellung/>
4. Forge K. Eine immersive Vogue-Ausstellung ist in London gelandet, 2024. URL: <https://secretldn.com/de/immersive-vogue-ausstellung/>
5. Hobbs J. Vogue meets Jacquemus in Provence's lavender fields for its 10th anniversary show, 2019. URL: <https://www.vogue.com.au/fashion/news/vogue-meets-jacquemus-in-provences-lavender-fields-for-its-10th-anniversary-show/news-story/06d9a6d1a80ba022d1885ec99752ce0a>
6. Maitland H. Robots, Rocket Launches, and Revolutionaries: 5 Epic Fashion Shows Brought to Life in London's Immersive 'Inventing the Runway' Exhibition, 2024. URL: <https://www.vogue.com/article/5-epic-fashion-shows-inventing-the-runway-exhibition-lightroom>
7. Mendes S. The Instagrammability of the runway: architecture, scenography, and the spatialturn in fashion communications. *Fash. Theory*, 2019. 25(3), 311–338. URL: https://www.academia.edu/39762303/The_Instagrammability_of_the_Runway_Architecture_Scenography_and_the_Spatial_Turn_in_Fashion_Communications
8. Pinchera V., Rinallo D. Marketplace icon: the fashion show. *Consum. Mark. Cult.* 2021. 24(5), 479–491. URL: https://www.researchgate.net/publication/338034619_Marketplace_icon_the_fashion_show
9. Sanmiguel P., Rus-Navas A., Sadaba T. Fashion Shows: The Greatest Show on Earth, 2023. URL: https://www.researchgate.net/publication/373004500_Fashion_Shows_The_Greatest_Show_on_Earth
10. Shoaib M. 'Inventing the Runway': Exploring the evolution of the fashion show, 2024. URL: <https://www.voguebusiness.com/story/fashion/inventing-the-runway-exploring-the-evolution-of-the-fashion-show>
11. Strömberg P. Industrial chic: fashion shows in readymade spaces. *Fash. Theory* 2017, 23(1), 25–56. URL: https://www.researchgate.net/publication/320506933_Industrial_Chic_Fashion_Shows_in_Readymade_Spaces
12. Tertuliano L. Diversity on the runway: the rise and transformative impact of cultural fashion shows in a globalized world, 2024. URL: <https://fashinnovation.nyc/cultural-fashion-shows/>
13. Vogue: Inventing the Runway. London : Lightroom, 2024. 75 p.

REFERENCES

1. Anderson S. (2010). Fashion news: See Beyoncé wearing Tom Ford. URL: <https://fashionmagazine.com/style/fashion-news-see-beyonce-wearing-tom-ford-the-new-style-set-and-wallis-simpsons-jewellery-goes-on-the-block/>
2. Dolan L. (2024). How a humble strip of walkway changed fashion forever. URL: <https://edition.cnn.com/2024/11/19/style/inventing-the-runway-catwalk-history/index.html>
3. Eine immersive Vogue-Ausstellung ist in London gelandet. URL: <https://secretldn.com/de/immersive-vogue-ausstellung/>
4. Forge K. (2024). Eine immersive Vogue-Ausstellung ist in London gelandet. URL: <https://secretldn.com/de/immersive-vogue-ausstellung/>
5. Hobbs J. (2019). Vogue meets Jacquemus in Provence's lavender fields for its 10th anniversary show. URL: <https://www.vogue.com.au/fashion/news/vogue-meets-jacquemus-in-provences-lavender-fields-for-its-10th-anniversary-show/news-story/06d9a6d1a80ba022d1885ec99752ce0a>
6. Maitland H. (2024). Robots, Rocket Launches, and Revolutionaries: 5 Epic Fashion Shows Brought to Life in London's Immersive 'Inventing the Runway' Exhibition. URL: <https://www.vogue.com/article/5-epic-fashion-shows-inventing-the-runway-exhibition-lightroom>
7. Mendes S. (2019). The Instagrammability of the runway: architecture, scenography, and the spatialturn in fashion communications. *Fash. Theory* 25(3), 311–338. URL: https://www.academia.edu/39762303/The_Instagrammability_of_the_Runway_Architecture_Scenography_and_the_Spatial_Turn_in_Fashion_Communications
8. Pinchera V., Rinallo D. (2021) Marketplace icon: the fashion show. *Consum. Mark. Cult.* 24(5), 479–491. URL: https://www.researchgate.net/publication/338034619_Marketplace_icon_the_fashion_show
9. Sanmiguel P., Rus-Navas A., Sadaba T. (2023). Fashion Shows: The Greatest Show on Earth. URL: https://www.researchgate.net/publication/373004500_Fashion_Shows_The_Greatest_Show_on_Earth
10. Shoaib M. (2024). 'Inventing the Runway': Exploring the evolution of the fashion show. URL: <https://www.voguebusiness.com/story/fashion/inventing-the-runway-exploring-the-evolution-of-the-fashion-show>
11. Strömberg P. (2017). Industrial chic: fashion shows in readymade spaces. *Fash. Theory* 23(1), 25–56. URL: https://www.researchgate.net/publication/320506933_Industrial_Chic_Fashion_Shows_in_Readymade_Spaces
12. Tertuliano L. (2024) Diversity on the runway: the rise and transformative impact of cultural fashion shows in a globalized world. URL: <https://fashinnovation.nyc/cultural-fashion-shows/>
13. Vogue: Inventing the Runway (2024). London : Lightroom. 75 p.